

XVI. PRO SCIENTIA ARANYÉRMESEK KONFERENCIÁJA SZEGED, 2022. OKTÓBER 13-15.

A kalocsai paprika és színeváltozása az első világháború idején

Szabó Róbert

Jelenünkben a gyártörténet kutatása a magyarországi vállalatok kapitalista nagyüzemmé válásának vizsgálata szempontjából releváns és szükségszerű. Utóbbira adódik kézenfekvő példaként a Kalocsai Paprika Malom- és Gyár (a továbbiakban: kalocsai paprikaüzem) működésének vállalattörténeti megközelítése, tekintve, hogy a fűszerpaprikatermesztés a két világháború közötti magyar mezőgazdaság modernizálásának egyik fő összetevője volt. Mivel a kalocsai paprikaüzem működése közel másfél évszázadot ölel át (1861–1989), előadásomban az üzem működési kereteit csupán a korábbi kutatásaim tárgyát jelentő első világháború időszakában (1914–1918) értelmezem. Kutatásomban vállalattörténeti megközelítést szeretnék alkalmazni, azaz a kalocsai gyár, mint vállalkozás mérlegének, eredményelszámolásának és termékeinek elemzésén keresztül megmutatni az 1917 óta részvénytársaságként működő gyár háborús helyzetét, esetleges fejlődési tendenciáit. E vonatkozásban igyekszem rámutatni, hogy miként érintette a fűszerpaprika-feldolgozást és az iparágban dolgozókat az első világháború. Előadásomban ezen kívül szeretnék rávilágítani a kalocsai paprikaüzem működési kereteire a szegedi paprikatermelő terület eredményességének függvényében, a közöttük fennálló kapcsolatra és együttműködésre, kiemelve a kooperáció jelentőségét az iparág két jelentős képviselője között. Tervezett kutatásomat elsősorban az elemzett korszakra vonatkozóan a Magyar Nemzeti Levéltár Bács Kiskun Megyei Levéltárának (MNL BKML), illetve a Budapesti Fővárosi Levéltár (BFL) dokumentumai alapján a releváns törvények és rendeletek, valamint a kalocsai paprikaüzem működésére vonatkozó iratanyag és sajtóanyag feldolgozásával kívánom felépíteni.

A kutatás az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-22-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

